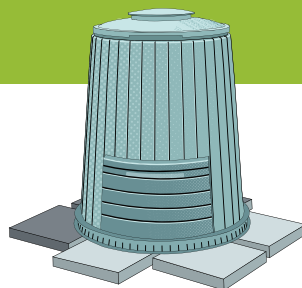

Compostvat

Gebruikershandleiding

Opstellen, vullen en omzetten van het compostvat.

Opstelling

- 1 Kies een zonnige plaats in de tuin (enkele uren zon per dag volstaan). Warmte in het compostvat verbetert het composteringsproces.
Kies een plek met losse grond en geef je vat voldoende ruimte. Of beter, geef jezelf de ruimte om later het vat leeg te maken en om te zetten. Zorg dat je er goed bij kan.
Naast de keukendeur is niet nodig, te ver evenmin. Bedenk dat je dagelijks naar het compostvat zal lopen met je keukenafval.
- 2 Plaats enkele tegels op een vlakke ondergrond, telkens met wat ruimte ertussen. Het vocht kan zo wegsijpelen en de bodemdierpjes kunnen in het vat geraken. Een 9-tal betonnen trottoirtegels is perfect. Vergeet vooral niet het midden van het vat te ondersteunen. Plaats de bodemplaat niet rechtstreeks op de aarde. Onder het gewicht van de inhoud en door de werking van het bodemleven, zou je compostvat in de grond zakken. Bovendien zou je de aanvoer van lucht onderaan het vat belemmeren.
Enkele stevige houten balkjes of een transportpalet onder het vat voldoen ook, maar hout verteert langzaam en moet je na enkele jaren vervangen.
- 3 Plaats de bodemplaat op de tegels met de vochtsleuven naar je toe (dat is de kant van het luikje). De cilinder van het vat plaats je zo op de bodemplaat zodat de zes uitstulpingen aan de onderkant in de daartoe voorziene uitsparingen in de gleuf van de bodemplaat rusten.
Op de romp, langs weerszijden van de opening voor het luikje, staat een pijltje. De romp staat correct geplaatst als de pijltjes wijzen naar de 'O' in de bodemplaat.
- 4 Schuif het luikje van boven naar beneden op het vat
- 5 Plaats het deksel verticaal op de cilinder, de vier klemmetjes aan de binnenkant van het deksel mogen niet samengedrukt worden, maar klikken hoorbaar op hun plaats. De 'O' op het deksel staat op dezelfde plaats als de 'O' op het vat.

Opvullen

- 1 Het opstarten doe je best in de lente. Dan zitten de kleinste organismen aan de aardoppervlak en vinden ze op die manier sneller de weg naar je compostvat.
- 2 Begin op de bodem met een laag structuurmateriaal van een 10-tal cm : kleine takjes, stro, droge bladeren, houthaksel, of haagscheersel zorgen voor een optimale luchtstroom.
Indien je het vat meteen zou vullen met gras of keukenafval, zitten de openingen in de bodemplaat meteen verstopt en is een goede verluchting niet meer mogelijk. Je kan eventueel nadien aanvullen met wat half verteerde compost uit een goed werkend compostvat om de actieve micro-organismen onmiddellijk te verspreiden.
- 3 Vul je compostvat geleidelijk met groente-, fruit- en tuinafval. Grote hoeveelheden hou je best apart om af en toe bij te vullen.

De beluchtingstok

De beluchtingstok is geen roerstok. De stok dient om lucht in het vat te brengen en zo geef je geurtjes geen kans. Gebruik de stok één of twee keer per week. Steek hem zo diep mogelijk recht naar beneden in de compost, draai de stok een kwartslag en trek hem er terug uit. Herhaal dit op verschillende plaatsen.

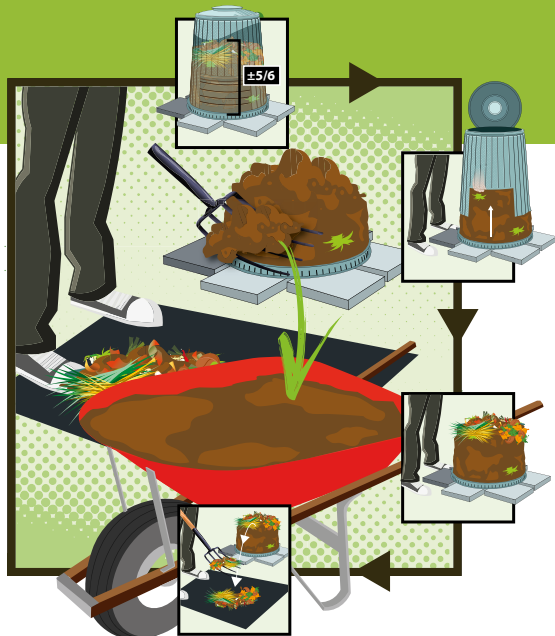
Tracht niet om het materiaal ermee te vermengen. De stok dient enkel om de luchtcirculatie te verbeteren. Onvermijdelijk zal je uit het diepste van het vat wat compost ophalen. Vermoedelijk zelfs wat wormen. Ze geven je een beeld van wat zich onderaan afspeelt.

Haal je enkel plakkerig en stinkend materiaal boven, dan moet je dringend droog en structuurmateriaal toevoegen. Vermijd dat je compost een natte brij wordt.

Leegmaken en omzetten

Het luikje dient niet om je vat leeg te maken, maar is enkel bedoeld als kijkgat. Je ziet meteen of er onderaan een laag rijpe compost gevormd is. Na 9-12 maand kan je een deel van de compost oogsten. Wat nog niet voldoende gecomposteerd is kan gewoon terug het vat in.

- 1 Leg een plastic zeil naast je compostvat
- 2 Neem het deksel af en schuif het luikje omhoog
- 3 Ga met je voet in de opening staan en hou op die manier de bodemplaat op de grond
- 4 Schud even aan de romp zodat hij loskomt van de inhoud en trek met beide handen de cilinder omhoog zonder de bodemplaat mee te trekken
- 5 Je hoeft niet bang te zijn dat de inhoud openvalt, die blijft gewoon in een torentje staan. Observeer de verschillende lagen. Bemerkt hoe het krioelt van wormen en andere organismen in de laag halfverteerde compost.
- 6 Schep met een riek of schop alle vers en half-verteerde materiaal op het zeil. Half verteerde compost herken je aan de aanwezigheid van wormen en andere diertjes.
- 7 De onderste compostlaag schep je apart en kan je verder zeven of direct in de tuin gebruiken. Om te zeven kan je een oude matrasbodem gebruiken.
- 8 Maak de gleuf in de bodemplaat schoon zodat je de romp terug op z'n plaats kan zetten. Vul het compostvat opnieuw met het half-verteerde materiaal. Vergeet niet om onderaan terug een laag bruin structuurmateriaal aan te brengen. Ongetwijfeld zal je door het beluchten meer volume hebben. Niet getreurd, door het beluchten en mengen heb je het composteringsproces zodanig versneld dat na enkele dagen het volume in het vat merkbaar gezakt is.
- 9 Plaats tenslotte het deksel terug.

Wel composteerbaar

Schillen van fruit en citrusvruchten

Net zoals alle fruitrestjes zijn ook schillen van sinaasappels of uitgeperste citroenen perfect composteerbaar. Snij ze in kleinere stukken om de vertering te versnellen. Laat je niets wijsmaken over 'te zuur'. De afbraakorganismen weten wel beter. Vergeet echter niet om bij dit vochtig materiaal regelmatig bruin structuurmateriaal toe te voegen.

Aardappelschillen en andere groentenresten

Onder de groentenresten zijn het de aardappelschillen die wel eens voor twijfel zorgen. Gooi ze gerust in je compostvat.

Doppen van noten

Van okkernoten vind je na enkele maanden wel nog iets terug. Geen nood, notenresten zijn bruin materiaal en verteren dus iets langzamer. Ook doppen van hazelnoten, arachide- en pistachenoten verteren probleemloos. Bij kokosnoten gaat de vertering wel uiterst langzaam.

Theebladeren en -zakjes

Let wel op met theezakjes die uit plastic gaas bestaan. Die kan je niet composteren.

Koffiegruis en filterzakjes

Koffie is perfect composteerbaar, ook de filters mogen in het compostvat, deze bestaan uit cellulose (en dus verteerbare vezels).

Keukenrolpapier

Papier en karton bestaan uit cellulose en zijn vervaardigd uit houtvezels. In kleine hoeveelheden verteert het probleemloos. Probeer wel keukenrolpapier te vermijden waar je olie of vetten mee opgenomen hebt.

Verwelkte snijbloemen

Snij de stengels best in stukken. Ze brengen lucht in de compost. Ook afgestorven potplanten mogen in het vat. De aardekluit hoort er echter niet bij.

Versnipperd snoeihout

Versnipperde takken zijn uitstekend basismateriaal voor je compost. Hout brengt lucht in de compost en de bladeren en schors zitten vol met voedingselementen.

Zaagmeel en houtkrullen

Zaagmeel moet je goed mengen met ander materiaal, het heeft vaak de neiging om samen te koeken. Gebruik het steeds in kleine hoeveelheden.

Houtkrullen zijn veel luchtiger en kunnen als bruin materiaal worden gebruikt. Gebruik geen houtkrullen van behandeld hout en wees zuinig met tropisch hout.

Haagscheersel

Het knipsel van alle mogelijke haagplanten, ook taxus, is het beste wat je compostvat kan overkomen. Haagscheersel heeft zowel groene als bruine kwaliteiten. De houterige stengel zorgt voor structuur en beluchting, de fijnste twijgen, blaadjes en schors zijn rijk aan voedingselementen. Heb je veel haagscheersel in één keer, hou dan een beetje apart om later toe te voegen.

Grasmaaisel

Gras is zeer voedzaam, groen materiaal maar je hebt er meestal vrij veel van in één keer. Gras heeft de neiging samen te kleven. Voeg het toe in dunne lagen of meng het met structuurmateriaal vooraleer je het in je compostvat toevoegt.

Hou je compostvat in de gaten, gras kan de compostering zo fel aanwakkeren dat er broei ontstaat : hevige opwarming gevolgd door uitdrogen. Voeg indien nodig een beetje water toe, hou de luchtigheid onder controle en zet tijdig om.

Plantenresten uit moes- en siertuin

Alle teeltresten uit de tuin kunnen worden gecomposteerd. Om de overbrenging van plantenziekten via de compost te vermijden, kan je beter de zieke planten naar het recyclagepark brengen.

Stro en hooi

Stro is meer nog dan hooi een bruin materiaal bij uitstek. In de landbouw wordt het al vele eeuwen als structuurmateriaal tussen mest gemengd.

Onkruid

Let op met onkruid dat in zaad staat. De stengels en bladeren zijn perfect composteerbaar, maar de zaden blijven hun kiemkracht behouden als de temperatuur in je compostvat niet hoog genoeg oploopt. Om zeker te zijn hou je de zaden best uit je compostvat, en schud je de aardkluit goed af.

Herfstbladeren en dennenaalden

De meeste bladeren verteren moeiteloos. Wat je niet als bodembedekker kwijt kan tussen bomen en struiken, kan je verwerken tot compost.

Mest van kleine huisdieren (planteneters)

Heb je een hamster of cavia of enkele konijnen, kippen of schapen ? De mest van deze planteneters zorgt voor hogere temperaturen in je compostvat.

Eierschalen

De schaal van eieren verteert heel erg langzaam, je breekt ze best in kleine stukjes.

Niet composteerbaar

Aarde en zand

Aarde en zand verteren niet. Schud alle grond zorgvuldig van de wortels voor je ze bij de compost gooit. In grote hoeveelheden zal grond, klei, leem of zand het composteringsproces afremmen.

Saus, vet en olie

Deze viscositeit materialen leggen een beschermende laag rond het tuinafval. Ze vertragen het composteringsproces.

Beenderen en dierlijk afval

De uitwerpselen van honden en katten hebben heel andere kenmerken dan die van planteneters. Ze veroorzaken bovendien geurhinder en brengen een gevaar voor besmetting (vb toxoplasmosis). Ook kattenbakvulling verteert niet.

Timmerhout en grof snoeihout

Dit materiaal verteert te langzaam en zal je telkens hinderen bij het omzetten.

Stof uit de stofzuiger

Assen uit de open haard, houtskool

Wegwerpluiers

Kunststof, metaal en blik

Aandachtspuntjes

Geurhinder

Een goed werkend compostvat ruikt naar bosgrond. Stank bij het composteren is het gevolg van zuurstofgebrek en dat kan je perfect voorkomen. Voeg telkens kleine hoeveelheden van hetzelfde materiaal toe en meng je groen materiaal met bruin structuurmateriaal. Belucht regelmatig en zet desnoods je vat bij droog weer enkele dagen met het deksel helemaal open.

Fruitvliegjes

Fruitvliegjes zijn vaak moeilijk te vermijden, maar gemakkelijk onder controle te houden. Regelmatig beluchten en de bovenlaag afdekken met een laagje grasmaaisel of een vel krantenpapier of een lap katoen is meestal voldoende.

Gebruik zeker geen insecticiden. je zou er ook de andere compostorganismen mee doden.

Meer info

Imog
Kortrijksesteenweg 264
8530 Harelbeke
www.imog.be
info@imog.be

